

eseményei, hírei, mondanivalói

Mészáros Domonkos domonkosrendi szerzetes atya már korábban tartott iskolánk tanárainak lelkigyakorlatot, ezért örömmel vettük, hogy elfogadta felkérésünket, és ezúttal Karácsonyváros iskolai ünnepségünk keretében diavetítéssel egybekötött tanúságtételre láthatuk vendégül. Gondolatait, élményeit megszívtuk, többünk az ő szavain át érezte meg, milyen a szükség másutt...

Domonkos atyával kárpátaljai emlékeiről is beszélgettünk – ezt ebben a számunkban tesszük közzé.

- Ön kilenc évig szolgált Kárpátalján. Mit jelent magyarnak lenni határainkon túl?

- Nagyon szégyelltem, amikor a magyarok 2004. december 5-én nemmel szavaztak. Megtagadtuk őket. Olyan volt, mintha a testvér a testvére orra előtt becsapta volna az ajtót. Tapasztalatom szerint a magyar ember úgy szereti a testvérét, hogy sohasem a saját zsebére gondol, amikor testvérén kell segítenie. Ezért meglepő, hogy hogyan lehetett meghozni ezt a döntést, egyáltalán fölvetni, és így gondolkodni róla. A határon túliak vendégszeretők, mindenüket odaadnák, amijük csak van. Négy ország állampolgárai voltak az elmúlt nyolcvan évben, és van, amikor a szemükre vetik, hogy miért magyarul beszélnek. Nagyobb, hősiesebb magyarok ők az áldozataikkal, mint mi. Tiszteletet, segítséget érdemelnek.

- Arrafelé a táj igen változatos. Az atyát is bizonyosan megfogta a táj szépsége, hiszen többszáz kép vetítésével illusztrálta előadását...

- Elsősorban történelmi jelentősége fontos ennek a vidéknek, tulajdonképpen a Felvidékről és Erdélyről van szó ezzel a területtel kapcsolatban, csak Trianon után a Szovjetunió részeként volt „kárpaton túli terület”-nek elnevezve. Csodálatosan épen maradt a munkácsi vár, Zrínyi Ilonának sikerült olyan békeegyezményt kötnie Béccsel, hogy épen maradt. Most nagyon szépen folyamatosan hozzák létre a várakat, és folyamatosan látogatják is őket. Matl Péter szobrászművész Zrínyi Ilona a tízéves II. Rákóczy Ferencel bronzszobra gyönyörűen illeszkedik a vár hangulatába. Gyönyörűek Ungvár történelmi utcái a vérszerződés dombjára épült várral, a régi stukkói még mindig idézik egy régi polgáris város hangulatát. Tulajdonképpen Ungvár Kárpátalja kulturális központja, ott tanul a legtöbb egyetemista és mindenféle fakultáns működik ott. Talán Beregszászon él a legtöbb magyar és a magyar tanárképzőnek színvonalas a képzése. Nagyszőlős lelkiületére a ferencesek nyomták rá bélyegüket évszázadok óta, a ferences atyák mindmáig lelkesen látják el szolgálataikat. Még a csodálatos fekvésű Rahón és Körösmezőn is jócskán élnek magyarok, pedig ez utóbbi 200 kilométerre van a határtól. Az alföldi részekben főként magyarok élnek, a hegyek közt a ruszinok, de rengetegen települtek

be az utóbbi ötven évben Ukrajnából és a Szovjetunió nemzetiségeiből, így majdnem ötven nyelv található Kárpátalján. A katolikus egyház a Szovjetunió alatt nem tudott a kispapnevelésről gondos-

kodni, komoly megpróbáltatások között élt, a görög katolikus papok túlnyomó többségét Szibériába vitték. Romzsa Tudor püspök vértanúhalált halt '49-ben, csodálatos fatemplomaik jó részét még nem kapták vissza a pravoszláv egyháztól. Néhány leégett. Az újrakezdés küzdelmes, de nagyon szép. Példaértékű Majnek Antal római katolikus megyéspüspök atya és a helyi református püspök úr ökumenikus baráti kapcsolata. A Kárpátok jó része az érintetlenség gyönyörű jegyeit hordozza, alföldi szememnek különös volt látni, hogy most május végén fönt a havasokban 1500-2000 méter fölött még jókat lehet hógolyózni. Lejjebb a még ki nem zöldellő rügyek vörös színei rikítanak, még lejjebb napos, neonosan világoszöld színei vannak a bükkfák leveleinek, lent a völgyekben pedig egymást váltogatják a lila crocusok, a hóvirág, a tózike, a kankalin sárgája és a sokfajta változatú virágok. Nagyon kedves az áfonya virágzása apró rózsaszín gömböcskéivel 1000 méter fölött, június elején pedig a hegyi rodo-

dendron rózsaszín bokrocskái az 1500 méter fölötti fehér sziklák között. Ezt látni kell! Hozzá az átható csönd, a patakcsobogás, a Lungsori és a Sipot-vizesés vadregényes mohás környezeteivel, sziklafalaival, nyáron is kellemesen hűvös tisztásaival. Az ember napokat tud vándorolni, hogy emberrel találkozzon. Érdekes, hogy még a gyermekek sem nagyon ismerik a környező hegyeket, egy kicsit jajgatnak felmászás közben, de azután elámulnak a fenti látványtól. Pompás a látvány, ahogyan tiszta időben 80-100 kilométeres sugarú körben látszanak a csúcok és a völgyek. Alkalmam nyílt egyszer 1700 méterről a kődbe burkolózó völgy fölött nézni a napfelkeltét, hogyan változott a hideg, szürke kód rózsaszínre, majd lángoló bordóra a Nap első sugaraitól. A harmatos korai reggelen áfonyát csipegetni kellemes dolog – kívánom mindenkinek. Néha, ha becsukom a szememet, még mindig ott járok.

- Mikor és hogyan került Ön Kárpátaljára?

- Nagyon örültem, hogy '97-ben eljutottam Kárpátaljára, mert nagyon szerettem volna odamenni. 1993-tól nyári ifjúsági lelkigyakorlatokat tartottam, télen pedig karácsony és újév között ökumenikus találkozók voltak a nagyszülősi magyar iskolában azoknak, akik nem tudtak a taizei találkozókra külföldre menni. A rendőrök csodálkoztak, amikor este tíz órakor ilyen sok fiatal csendben beszélgetve vonult a templomból a szálláshelyére, kiabálás, ivás és szemetelés nélkül. Rendkívüli befogadó magatartásuk volt ezeknek a fiataloknak, csak úgy itták minden szavunkat, amit tanítottunk. Eufórikus időszak volt ez a '90-es években. Azok az imák, barátságok sokak életét meghatározták.

- Milyen élményeit emelné ki ebből az időszakból?

- Először is a gondviselés csodáját. A gyerekeknek, akiket étkeztettünk vagy az óvodákban nevel-

tünk, azoknak mindig csak annyi pénzünk volt, amennyi két-három hétre előre elég volt. Az állam nem járult hozzá az óvónők fizetéséhez és a gyerekek ellátásához, mégis éveken keresztül működött a gondviselés. Ha hittel és szeretettel nem kezdtünk volna bele az elutasíthatatlan feladatokba, nem fejlődött volna semmi új, de mert belekezdünk, a Jóisten segített. Ez nagyon meghatározó volt, sok ember apró és nagy áldozatai állnak e mögött. Köszönetet mondok érte a magyar testvéreknek. Egy másik ilyen a vasárnap megtartása: az emberek inkább lemondtak a szűkésről is olykor, de vasárnap nem dolgoztak. Ennek köszönhető, hogy családjaik, ünnepléseik bensőségesek, barátiak maradtak.

- Kívánjuk, hogy az óhazában, új szolgálata helyén is hasonló élményei legyenek. Köszönjük, hogy gondolataival, élettapasztalataival gazdagított bennünket.

Az interjút készítette

Szabó György 10.G

Újra az iskolában

1991-ben, az iskola újraindulásakor mint frissen végzett tanítónő kezdtem a munkát első osztályban. 15-en voltunk a tantestületben. Nagyon családias emlékek maradtak meg bennem arról a három és fél évről.

11 évet töltöttem otthon békés, nyugodt légkörben Józsi és gyermekeim körében. Az otthoni feladatok mellé kaptam most azt a lehetőséget, hogy újra taníthatok egy új feladatkörben: több osztályban, egyetlen tantárgyat: az éneket. Abban a szerencsében volt részem, hogy több hónappal ezelőtt már tudtam, mit fogok tanítani az iskolában, és azt, hogy melyik osztályokban. Igyekeztem alaposan felkészülni, amiben nagy segítségemre volt Szűcsné T. Kis Gabriella, aki megosztotta velem énekórai tapasztalatait, tananyagait, tanmeneteit. Az előkészületek során óriási izgalom volt bennem, talán egy kis félelem is az előttem álló új helyzettel szemben. Még ugyanezt érzem két hét elteltével is.

Ezt a kérdést kaptam: hogyan érzem magam ennyi idő után újra az iskolában. Az előzőek alapján azt tudom mondani: még mindig izgatottan, fáradtan, öröm és félelem vegyes érzésével. Ez a félelem elsősorban nem az iskolai feladatnak szól (hisz az ének bennem van, szeretem, meg-

határozza mindennapjaimat), hanem megfelelni a saját elvárásaimnak. Szeretném befejezni a Hittudományi Főiskolát, jól végezni a munkámat, és ami nagyon fontos számomra: azt a nyugalom és béke szigetét megőrizni, amit a családi otthon jelent.

Egy konkrét példát szeretnék leírni: legkisebb gyermekem, Gábor sokkal ragaszkodóbb lett az utóbbi hetekben, hiszen az ő életében érződik leginkább a változás. Férjem, Józsi ébreszti, együtt mennek az óvodába, ő hozza haza, és eltelik néhány óra, mire én is megérkezem. Attól a perctől kezdve, ha akarnék sem tudnék mással foglalkozni, mint ővele. Autózás, közös játék, meseolvasás, ami csak belefér abba a rövid időbe.

A félelem mellett persze ott van az öröm is, hisz bizonyos adottságaimat így tágabb körben is kamatoztathatom, ami izgalmas lendületet ad a további munkámhoz. Én most a helyes utat keresem, amit már mellettem sok kollégám jár. Az ő tapasztalataik, példájuk segít a saját elképzelésem mellett megtalálni a helyes egyensúlyt az iskolai feladatok és az otthoni teendők elvégzése között. Tudom ez egy átmeneti időszak, de a mostani napok sok álmatlan perccel okoznak nekem.

Reiszné Surinás Piroška

TÖRD A FEJED!

Kérdések, amik válaszra várnak...

Kitől?

Éppen Tőled!

TÖRD A FEJED!

A

B

C

Előző számunk rejtvényeinek helyes megfejtése:

- 1., A három szent képe közül a B betűvel jelzett Árpád-házi Szent Erzsébeté.
- 2., Az A betűvel jelölt Lisieux-i szent Teréz képe, a C jelölésű Árpád-házi szent Imrée.
- 3., A : Lisieux-i szent Teréz mondta: „Rózsasőt fogok bocsátani a földre.” („Az a küldetése, hogy másokat megtanítsak arra, hogyan szeressék Istent... , hogy megmutassam a lelkeknek az én kis utamat. A jó Isten mindent meg fog tenni, amit akarok, hiszen én soha semmit nem tettem az Ő akarata ellenére. Igen, én rózsasőt fogok hullatni a földre.” – mondta halála előtt.)

B: Már férje halála után történt, hogy a kormányzói jogától és a személyét megillető haszonélvezettől megfosztott Erzsébet kőtényében élelmet vitt a szegényeknek. Mikor Zsófia asszony (más változat szerint a sógora) a vár bejáratánál találkozott vele, ráparancsolt, hogy mutassa meg, mi van a kőtényében. A félelemtől rettegő Erzsébet engedelmeskedett, de a kenyerek tűzpiros rózsává változtak.

C: Szent István király és Boldog Gizella fia, a magyar ifjúság védőszentje. Ábrázolása: hercegi öltözet, korona, kard, liliom (politikai okokból kötött házasságában is megőrizte tisztaságát feleségével egyetértésben).

Műveltségi teszt

Árpád-házi Szent Erzsébetről

Minden 10 megfejtő között egy könyvet sorsolunk ki.

Csak a helyes válaszokat kell beküldeni.

1., Hol született?

- a., Marburgban
- b., Brindisiben
- c., Sárospatakon

2., Hol halt meg?

- a., Marburgban
- b., Wartburgban
- c., Neunburgban

3., Hogy hívták a szüleit?

- a., Édesapja IV. Béla, édesanyja Gertrúd
- b., Édesapja II. András, édesanyja Laszkarisz Mária
- c., Édesapja II. András, édesanyja Gertrúd

4., Hogyan ábrázolják?

- a., Grófnői öltözetben koronával

meghalt
b., Amikor meg tudta, hogy férje

keresztes-hadjáratba megy

c., Amikor elhagyta Wartburg várát

9., Melyik gyermeke lett apáca?
a., Egyik se
b., Nem tudjuk a nevét.
c., Gertrúd

10., Édesapja élt-e még, amikor szentté avatták?
a., Igen
b., Nem
c., Éppen ekkor halt meg.

6., Mi volt kedvenc hobbjja?

- a., Babázás
- b., Lovaglás
- c., Úszás

7., Kiknek alapított kórházat?

- a., Előkelő gazdagoknak
- b., Magyarországi rokonainak
- c., A szegényeknek

8., Mikor mondta: „Jaj, Uram, Istenem, most az egész világ meghalt a számomra.”

- a., Amikor vette a hírt, hogy férje

A válaszokat a 6900 Makó, Szent István tér 14-16. címre vagy az sztistvan@sztistvan-mako.sulinet.hu e-mailre küldd el, vagy a portán add le!

Címzettként csak ennyit írd: „Törd a fejed!”

Határidő: 2007. február 15.

Több Telik Tőlünk

Az az emlékezetes találkozó...

Kajti Noémi (7.g)
naplórészletei alapján
MeĐugore:

Ifjúsági Katolikus találkozó
Bosznia-Hercegovina 2006.

07.30

Első napunk a Szegedi felsővárosi Minorita templomba tartott zarándokútra indító mise volt, amit Nagy Róbert atya celebrált. Engem ért a megiszteltetés, hogy felolvashattam a szentleckét. A buszon a cél felé tartva bemutatkozó estet tartottunk – itt mindenki elmondta, hogy honnan jött, hogy hívják...

07.31.

Reggel 4.50-kor már a második pihenőben voltunk. Ekkor már csak 100 kilométer és másfél óra volt hátra. Öt órakor a még hűvös úton sok volt a látnivaló: balról sziklás meredek dombok, jobboldalon keklő hegyek, sárga, rózsaszín ég és az esthajnalcsillag halvány ragyogása. Látni lehetett, ahogyan nemsokára felkel a nap. A hegy lábánál jó 10 méteres fehér felhő húzódott. A hegyek alatt kis házakat takart a fehér köd. Az út a vörös köves fás 4-5 km-es hegyek közt vezetett. A festői táj gyönyörködtető volt...

Mikor megérkeztünk az Adriához, azonnal „elleptük” – délután az égbék tengert mindenki nagyon élvezte.

Miután elindultunk a szálláshelyre, az út mellett horvát háborús romházakat láttunk. A magas hegyek tején szélerőművek voltak.

08.01.

Dél előtt megmásztuk a Jelenések hegyét, meglátogattuk a Mária-szobrot, délután közös misére mentünk. Szép volt, ahogyan az énekek alatt minden ország zászlója lengett – magyar, olasz, horvát, szerb, német, szlovák, vatikáni, kanadai, angolai, kínai stb. Mise után a Jézus-szoborhoz mentünk, ahol egy hihetetlenül nagy csoda történt! A szobor vérzett. A láb sebéből a fehér vérsávot mindenki zsebkendővel törölgette. A szentségimádás után azonban nem vérzett tovább. A misén az atya arról beszélt, hogy nem a drogokon, a cigin kell élni, hanem cselekvő szeretettel forduljunk egymás felé.

08.02.

A mai mise prédikációja az emberi kapcsolatokról szólt. Arról, hogy milyen fontos a beszélgetés, a segítségnyújtás és a lényeges döntések meghozatala.

MeĐugoreban él hat ember, köztük Marija is, akiknek kiskorukban megjelent Mária, és azóta minden hónap 2. napján jelenés van. A mai napon Mária személyes üzenete az emberiségnek a látnokokon keresztül: „Minden emberben az én fiamat, Jézus Krisztust lássátok!”

08.03.

Ezen a napon nagyszerű tanúságtételt hallottunk: az ottani valóságshow győztese, aki egyben nagy rocker is, beszámolt arról, hogy abban a pillanatban tért meg, amikor átvette a többmillió dolláros díjat, és a hatvanezres tömeg az ő nevét üvöltözte. Ekkor fogalmazódott meg benne a kérdés: „Mire jó ez a szenzáció nekem, és mi lesz holnaptól velem?”

08.04.

Délben a Krisztus-szoborhoz igyekezve a nagy tömegben elvesztem. Hosszú kóborlás után végül úgy döntöttem, hogy hazaindulok. Útközben találkoztam Csernus Laci bácsival és a buszsofőr bácsival.

A mise után Rio de Janeiro-hangulat volt, így hallottam azokat a dalokat, amiket Vargáné Tünde néni tanított nekünk az iskolában, mint pl.: az Evenu shalom, Jesus I believe. Este 10-kor már csak 8-an maradtunk (4 gyerek), akik megnéztük az olasz PASSIÓT.

08.05.

Egy gyönyörű vízesésnél fürödtünk – este lehetőség nyílt felmenni a Krizsevác tetejére, hogy reggel az első napsugár fényében részt lehessen venni a hajnali misén.

08.06.

Az utolsó napon hazafelé tartva Mostarban megnéztük az 500 éves lerombolt híd romjait és az újat is, majd fagyiztunk és közben városlátogatást tartottunk.

Egész éjszaka utaztunk, reggel 7 óra 6 perckor Makóra értünk, és ezzel véget is ért utunk.

Boldogan hazatérve azt mondhatjuk jártunk „szűz Mária iskolájában”. A bizonyítvány: a szeretettel teli szív! Jézus bebizonyította nekem, hogy Ő mindig szeret minket. Szeretközössége ott is és itthon is vár.

Kíváncsi vagy? Érdekel? Gyere el gimnáziumunk nyílt napjára! Február 12-én 10 órakor kezdődik.

*Kiadja a Szent István
Egyházi Általános Iskola és Gimnázium, Szent Gellért Diákotthon
Mako,
Szent István tér 14-16.*

Telefon: 06-62/213-052

e-mail:

egyhaziisk.mako@freemail.hu

web:

www.szistvan-mako.sulinet.hu

*Felelős szerkesztő:
Héjja Margit Alis*

*Szerkesztők:
Mészáros Ildikó,
Varga Istvánné*

Fotó: Majoros Márton

*Tördelőszerkesztő:
Hudák Szabolcs*